

## МИСТЕЦЬКА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ

Ефективність викладання графічного дизайну залежить від рівня професійної майстерності викладача. Професійна майстерність викладача графічного дизайну включає різні складові (педагогічну, інженерно-технічну, мистецьку) та базується на сучасних досягненнях в галузі освіти, культури, мистецтва, на новітніх технологіях викладання навчальних дисциплін.

Мистецька складова є особливо актуальною для викладання графічного дизайну в мистецьких навчальних закладах, які відрізняються від інших своїми формами і методами роботи, технологією та індивідуальним підходом до занять зі студентами – майбутніми митцями-дизайнерами. На сучасному етапі викладання дизайнерських дисциплін спостерігається така тенденція: все більше часу виділяється на комп'ютерну графіку, а розвиток художніх навичок та засвоєння знань з теорії і історії мистецтва відсувається на другий план. Проте високий рівень професійної майстерності викладача графічного дизайну передбачає досконале володіння мистецькою складовою. Це підтверджують наукові дослідження В. Орлова, О. Рудницької, О. Отич, В. Радкевич, С. Коновець, Н. Миропольської.

Мета даної статті націлена на виявлення компонентів мистецької складової розвитку професійної майстерності викладача графічного дизайну. Адже мистецтво - це джерело творчого натхнення, що сприяє збагаченню не лише теорії та практики, а й забезпечує формування творчої індивідуальності фахівця. Мистецька підготовка необхідна викладачу-дизайнеру при організації різноманітних творчих процесів. Для того щоб викладач міг допомогти студенту знайти свій шлях в мистецтво, і своє місце в дизайні, він сам має володіти глибокими знаннями в галузі мистецтва, відслідковувати нові напрями і технології сучасного дизайну, доцільно використовувати мультимедійні технології, цікавитись науково-методичними проблемами дизайнерської освіти взагалі і графічного дизайну зокрема. В число об'єктів розробки і проектування графічного дизайну входять друковані видання (книжки, журнали, плакати, листівки, марки), графічні зображення і знакові позначення на станках і приладах, а також об'єкти друкованої реклами суспільно-громадського призначення (графічне вирішення виставкових конструкцій, вітрин, дорожніх знаків, паркувань), графіка для телебачення та кіно, - тобто, все те, що допомагає здійснювати візуальний зв'язок між людьми, людиною та речами. Специфіка графічного дизайну полягає в тому, що художньо-проектна творчість завжди пов'язана з вирішенням того чи іншого функціонального завдання в чітко обумовлених обставинах. Зрозумілі і звичні для всіх дизайнерські образи-форми закріплюються в поєднанні художніх і текстових блоків, що здійснюють цілеспрямований вплив на логічне мислення. Ці блоки формуються за мистецькими канонами і вимагають відповідних художніх знань.

Дослідники-мистецтвознавці серед основних компонентів мистецької складової виділяють: знання з основ композиції (уміння виконання начерків, замальовок, ескізів), основ перспективи (лінійно-конструктивної побудови та світло-тіньового зображення будь-яких предметів, споруд, людей), загальних властивостей кольору (технологічне змішування кольорів у живописі, принципи використання кольору в матеріалі). Для викладача графічного дизайну важливими є вміння користуватися графічною образно-символічною мовою. Під цим поняттям розуміється ступінь оволодіння фахівцем скарбницею графічних форм (іконотекою), способами і закономірностями поєднання цих форм (ізоморфологією), гнучкістю і варіативністю при побудові композиційних рішень та влучністю використання семантики. Фахівці графічного дизайну можуть користуватися зображувальною графічною мовою і не усвідомлювати цього фактору, його значущості. Але відсутність знання щодо структурних елементів графічної мови, притаманним їй образно-асоціативним властивостям, законам і закономірностям в організації візуальних об'єктів призводить не тільки до непорозуміння між фахівцями різних галузей, але й негативного, викривленого сприйняття змісту візуальних комунікацій масового призначення. Тому викладач графічного дизайну має сам досконало володіти і навчити студентів створювати візуальні повідомлення у графічному дизайні так, щоб вони не суперечили системі характерних ознак, що формують загальний емоційно-художній вплив дизайн-об'єкту. Крім того, важливим компонентом мистецької складової є знання з історії світового та вітчизняного мистецтва, історії та теорії розвитку дизайну.

У вищих навчальних закладах дизайнерського спрямування не всі викладачі мають спеціальну художню підготовку, отже потребують методичної і професійної допомоги для розвитку їхньої професійної майстерності. Професійна майстерність викладача – це синтез властивостей і якостей його особистості, що дає можливість у межах здійснення своєї професійної діяльності протягом тривалого часу виконувати її впевнено, самостійно, з мінімальними помилками, без емоційного напруження в різних, часто непередбачуваних ситуаціях. Професійна майстерність у педагогічній діяльності не є природженою. Вона формується поступово, розвивається в процесі професійної діяльності і рівень її можна змінити за допомогою свідомої, цілеспрямованої роботи, яка враховує індивідуальні особливості викладача, його рівень та виявлення прогалів у тих чи інших напрямках підготовки. Необхідність підвищення рівня мистецької підготовки є характерною і важливою ознакою професійної майстерності викладача графічного дизайну..